

Výpisky

Obecní kronika Pražma I. díl

Památník četnické stanice Raškovic. 4-5: Nadučitel na Pražmě Vojtěch Gertler onemocněl a 27. listopadu v druhém roce války r. 1915 zemřel. Byl učitel vzorný, svědomitý a pilný. Celá řada odchovanců z jeho školy vyšlých, jakož i pochvalné dekrety nadřízených úřadů svědčí o dobrém a vzorném učiteli Vojtěch Gertlerovi. Konal mimo školu varhanickou službu ve chrámu Páně na Morávce. Byl dovedným varhaníkem a dobrým zpěvákem, povznesl kostelní zpěv a hudbu. Opatřil si bohatou sbírku koled s nápěvem pro dva hlasy s doprovodem smyčcové hudby. O svátcích vánočních obyvatelé z blízka i z daleka, plnili chrám Páně, aby poslouchali krásné koledy. Budiž mu zachována povždy vděčná vzpomínka! - Uprázdňené místo nadučitelské obsazeno 1. září 1917, nově zvolený nadučitel jest pisatelem těchto řádků.

s. 15: Sirotčí spolek „Raimaneum“ čís. 63,
zahradka ve výměře 18 a.

Totéž číslo jest odkaz Františka Raimana a jeho choti Kláry. František Raiman byl profesorem latiny na gymnasiu v Petrohradě v Rusku. Prázdniny trávil na Pražmě. Pensi prožíval po boku své milé choti Kláry zde ve svém příbytku čís. 63, který si z obyčejné chaty přetvořil na pěknou, úhlednou vilu. Žil skromně a jednoduše, u místního obyvatelstva byl vážen a oblíben, zvolen také do obecního výboru na Pražmě. Zemřel v roce 24. 12. 1912., jeho choť 7. 5. 1918, oba pochováni v Místku. František Raiman byl Místečan, choť jeho Frýdečanka. Peněžité jmění odkázáno Matici místecké, usedlost na Pražmě, Sirotčímu spolku pro okres frýdecký.

s. 27: Dom. čís. 39. Muroňová Viktorie. K usedlosti náleží dřevěné stavení s dřevěnou hospodářskou budovou

93 a	role
31 a	luk a pastvin

K tomu náleží louka v Krásné.

Muž jmenované Josef Muroň, postilon, vozka poštovního úřadu na Pražmě, syn dlouholetého poštmistra Martina Muroně bojoval na italském bojišti, od roku 1916 jest nevěstným. Zanechal vdovu Viktorii a 3 nezletilé dívky Eduarda, Marii a Vojtěcha. Matka zemřela 6. dubna 1927, zůstaly 3 sirotky, dědicové usedlosti.

s. 28: Dom. čís. 44. Matějková Anna, vdova po Jiřím Matějku; bojoval na ruském bojišti, byl zajat a jest nevěstným, k usedlosti náleží polozděné stavení.

77 a role.
43 a luk a pastvin.
1 ha 20 a úhrnem.

s. 30: Dom. čís. 50. Hadaščoková Anna vdova po Františku Hadaščokovi, který bojoval na ruském bojišti, byl zajat, a jest nevěstným. K usedlosti náleží dřevěné stavení

z. 1897	77 a	role
	47 a	luk a pastvin

K tomu pozemek v Raškovicích.

5, 7264 ha.

s. 35-44: V roce 1914 vypukla světová válka, dnem 1. srpna vyhlášena všeobecná mobilisace. Téhož dne bylo na Pražmě hlučno a rušno. Odevšad scházeli a zjížděli se zbraně schopní muži, dostavili se s nimi milenky, ženy, i rodiče. Bylo loučení, nářek, pláč. Mužové těšili svo příbuzné a známé: „My tam dlouho nebudeme, brzy přijedeme zpět, vojna nemůže dnes dlouho trvati a snad ještě v posledním okamžiku muže se vše zastaviti. To přec není možné, aby se svět takovými moderními zbraněmi jaké máme, bil.“ - A tak se navzájem ještě v nadeji na brzké vracení a shledání těšili.

Odešli z domova ti nejlepší a nejschopnější mužové. Minuly týdny, měsíce a muži se domů nevraceli. Nastaly válečné poměry. Z počátku nebylo zle. Byly ve všem zásoby, bylo všeho hojnost. Ženy dostávaly podpory. Mnohá žena si takový život i pochvalovala, neboť její muž jí najednou najednou tolik peněz nepřinesl. Některé šetřily a ugazdovaly pěkné peníze, uplately i vyplatily dluh, které na stavení vázl. Byly však některé, jenž si živobytí zpříjemňovaly a veselý život vedly, nic nešetřily, ba ještě usedlost zadlužily. Veselo a hlučno bylo v hostinci po výplatě měsíčních podpor.

Válka pokračovala o nějakém ukončení nebylo ani řeči. Odvodů přibývalo, přebírání byli muži mladí i starší. Zásob všeho druhu ubývalo. Stát pochopil, že se musí šetřit. Vydána byla nařizení na omezení potravních dodávek pro civilní obyvatelstvo, omezovaly se i dodávky pro vojsko. Obyvatelstvo se nesmělo libovolně zásobovati, zavedeny potravní lístky na mouku, na maso, cukr atd. Omezeny všechny potřeby na nejskrovnější míru. U zemědělců konány soupisy osevních ploch, zjištěno množství úrody, vypočteno každému, kolik vykopal bramborů, kolik mohl vymlatiti, kolik může spotřebovati, kolik by měl odevzdati. Ustanoveny byly úřední komise, které chodily od stavení ke stavení sedláků a prohlížely výmlaty na sypkách a zásoby bramborů ve sklepích. Kdo míval větší zásoby, hledal skrýše, aby přebytky ukryl. Ceny životních potřeb stouply do neslýchané výše. Ačkoliv byly vytčeny úřední ceny potravin a jiných potřeb, lid se nařizení málo všimal, pod rukou čili zákoutně se prodávalo u ukrytých zásob za ceny nikdy neslychané. Lichva, keřaství opanovalo svět. Pochybilo šatstva, látky zdrahly, pochybilo i obuví kůže koželuhům byly zabavovány pro vojsko. Jen chytrým úskokem a dobrým uschováním před neočekávaně dostavivší se úřední komisí mohlo býti něco vypraveno a po boku prodáno, rozumí se za nepoměrné ceny.

Nebylo bavlny. Dítčám ve školách nařizeny sbírat kopřivy, které hromadně se ku dalšími spracování do továren odsílaly. Len počal se u nás síti a po domácku spracovávati na plátno, nebylo mušeliní ani plátna na košile. Vytahovány byly staré kolovraty někdo na půdě v zákoutí odhozené a nevšímané vyhledávána byli lidé s tkaním plátna dobře obeznámeni. Školní dítky sbíraly listí ostružiníku, jímž se zásobovaly vojenské kuchyně pro přípravu chutného čaje vojákům v zázemí i na frontě. Státu pochybilo peněz na vedení války. Úřady vyzývaly obyvatelstvo k upisování válečných půjček. Upisovali jednotlivci, upisovaly obce. Obec Pražmo je chudobná a chová 3%ní odškodňovací dluhopisy za 11000 K válečných půjček. Mimo to měla obec Pražmo nadaci 10000 K po Petrové. Na obnos tento upsala zemská vláda slezská válečnou půjčku, v jakém stavu se dnes nachází, není obci známo.

Odškodňovací dluhopisy pocházející z válečných půjček znějí na obnosy 7500 Kč - (...) k číslu 010730 - (...) čís. 062229 zní na 750 Kč. (...) B čís. 051911 zní na 75 K. -

Nebylo kovů k účelům válečným. Sbírány byly po staveních kovové předměty: svíčníky, hmoždíře a jiné cenné věci mosazné, měděné kotly. Na konec přišla řada na zvony kostelní, zvonky hřbitovní.

Mile zněly naše zvony,
když k slavnosti vyzváněly,
doprovázely ve smutku,
potěšily nás v zarmutku.

Vděk a to vše měly,
že z věže kostelní zhozeny

na kamení u dveří
smutně dozvučely.

Brzy na to válka světová ukončena. Říše rakousko-uherská se rozpadla. Habsburkové jsou trůnu
zbaveni.

28. říjen stává se dnem památný v dějinách československého národa.

Náš národ.

Zas stojí tady národnost
jak před věky tu stál,
leč neporoučí jem
ni císař ani král.
Sám sobě jenom vládne
prost okovů a pout,
sám zákony si dává
a koná sněm a soud.
Ale to náš národ český,
jenž zmíral kdys a has
a tři sta let lkal v potech,
až přelomil je zas.

Otcové, bratři mřeli
za jeho svobodu
tam ve Francii smuiré
i v dálném východu.
A teď kol zář je rána
a volnost není snem.
O, budiž požehnáním
svobodná naše zem.
Květ, sílíž laskou naší,
zní v ní jen práce ruch,
a vždy at' nad ní vznáší
se velkých mužů duch.

Antonín Klášterský

Provolání národního výboru z 28. října 1918 Lide československý

Lide československý!

Tvůj odvěký sen stal se skutkem. Stát československý vstoupil dnešního dne v řadu samostatných, svobodných, kulturních národů, kulturních států světa. Národní výbor, nadaný důvěrou veškerého lidu československého, přejal jako jediný oprávněný a odpovědný činitel do svých rukou správu svého státu:

Lide československý.

Vše, co podnikáš, podnikáš od tohoto okamžiku jako nový svobodný člen velké rodiny samostatných svobodných národů.

Novými členy v těchto chvílích zahajují se nové, bohdá slavné dějiny Tvoje.

Nezklameš očekávání celého kulturního světa, který se žehnáním na rtech vzpomíná Tvých slavných dějin, jež vyvrcholily v nesmrtelné výkony československých legií na západním bojišti a v Sibiři. Celý svět sleduje Tvoje kroky do nového života, Tvůj vstup do země zaslíbené. Zachovej štít čistý, jako jej zachovalo Tvé národní vojsko, Československé legie! Buď si stále vědom, že jsi občanem nového státu nejen se všemi právy, nýbrž i povinnostmi.

Na počátku velikého díla ukládá Ti Národní výbor, ode dneška Tvá vláda, aby Tvé chování a Tvá radost byly důstojný veliké chvíle nynější! Naši osvoboditelé, Masaryk a Wilson, nesmí býti zklamáni ve svém přesvědčení, že dobyli svobody lidu, který dovede sám sobě vládnouti, ni jediným rušivým činem nesmí býti zkaleny nynější veliké okamžiky, ni jediný z Vás nesmí se dopustiti ničeho, co by mohlo vrhnouti stín na čisté jméno národa.

Každý z Vás musí bezvýhradně šetřiti všeho, co jinému jest svato. Svobody osobní i majetku soukromého nesmí být dotčeno. Podrobte se bezvýhradně rozkazům národního výboru.

V Praze, dne 28. října 1918

Za Národní výbor československý:

Dr. Frant. Soukup v.r.

Jiří Stříbrný v.r.

Dr. Šrobar v.r.

Ant. Švehla v.r.

JUDr. Al. Rašín v.r.

Tomáš Masaryk.

Prozřetelnosti, jež vládne světem i národy vyslyšela vroucí slova Jana Amosa Komenského, zamyslí se nad prolitou krví bělohorských mučedníků, rozpomenula se nad bédováním českých vystěhovalců i nadevšemi útrapami zotročeného národa a seslala našemu národu největší svůj dar – s neposkvrněným lesklým štítem, hrdinu bez bázně a hany, znovu oživeného božího bojovníka: Z nejchudší chýše slovácké vyšel, vlastní silou se prodral ke slunci vzdělání, jímž ozářil národ náš. Dokončil svou životní práci veliké dílo svých předchůdců – českých buditelů.

Jako rytíř z pohádky vyrazil do širého světa. Čtyři léta chodil, hlásal a přesvědčoval, že zájmy národu i prorok lidstva vyžadují, aby říše zruďného dvojhlavce byla zničena.

Na hlas jeho vyvstali jako ze země stateční rytíři. Ožila v nich krev Žižkových bojovníků. Sešikovali se k velkému osvobozovacímu boji. Nešetřili krve ani životů, pokud se svým vůdcem krutého dvojhlavce nepotřeli a krásnou princeznu – Vlast československou z jeho moci neosvobodili. A jméno to statečného rytíře?

Tomáš Masaryk.

Dne 14. listopadu 1918 v prvním zasedání Národního shromáždění předseda Národního výboru Dr. Kramář prohlásil: „Všecka pouta, která nás vázala k dynastii habsburskolotrinské, jsou přervána. Konec jest smlouvám z roku 1526 a pragmatické sankci. Dynastie habsburskolotrinská ztratila všechna práva na trůn český.

A my svobodně a volně prohlašujeme, že náš stát československý jest svobodnou Československou republikou.

A abychom doplnili všechno to prosím vás, abyste prvním presidentem Československé republiky zvolili Tomáše Masaryka.“

Následovala bouře souhlasu. Po té prohlásil Dr. Kramář:

„Prohlašuji tudíž, profesor Tomáš G. Masaryk jest jednomyslně zvolen presidentem Československé republiky.“

President Masaryk se vrátil z ciziny do své vlasti, osvobozené a omlazené, v čele legionářů, kteří pod jeho politickým vedením bojovali na bojištích proti nepříteli národa, proti nepříteli Evropy, lidstva a spravedlnosti za svobodu svého lidu, uvítání vděčnou jeho radostí a láskou.

Co se dělo u nás na 28. října 1918

Ze všech stran zdejší farnosti sešli se lidé do zdejšího chrámu Páně ke společným službám božím na poděkování Pánu Bohu za prokázaná dobrodiní. Vroucně a velebně zpíval lid ke konci mše svaté chvalozpěv: „Bože, chválíme Tebe! Ponejprv zazněl ve zdejším kostele ústy společnými lahodný a milý nápěv české naší hymny „Kde domov můj?“

Po obřadech církevních shromáždil se lid v trhovišti pod kostelem, kde s vyvýšeného místa promluvili řečníci ku kolem stojícímu posluchačstvu. Byli to pan Josef Adámek z Raškovic, p. Emanuel Rottek, správce školy z Vyšní Mohelnice, p. Josef Hlaváč, učitel z Morávky-Slaviče. Tito se vynasnažili přítomným vysvětliti události posledních dnů. Podali stručný přehled minulosti národa českého vzpomínajíce všech útrap a svízelnů, jež český národ po tak dlouhou dobu a obzvláště za světové války trpěti a snášeti musel jmenovali slavné muže, základní to kameny naší samostatnosti, kteří vzdor všem útiskům a násilím páchaným ze strany nám nepřátelského národa nevzdali se naděje na znovu vzkříšení českého lidu a vzorným příkladem předcházeli a usilovnou prací duševní stavěli, až vystavili budovu naší samostatnosti.

Provolána „sláva“ všem osvoboditelům svolána sláva našemu národu a poznovu zaznívá všemi ústy s obnaženou hlavou naše národní hymna Kde domov můj.

Vzestup cen potravin a nápojů od roku 1913 do 1918 byl následovný:

	1913	1918
Hovězí maso 1 kg	1 K 40 h	16 K
Vepřové maso 1 kg	1 K 60 h	24 K
Telecí maso 1 kg	90 h	14 K
Skopové maso 1 kg	1 K 40 h	18 K
Sádlo vepřové 1 kg	1 K 60 h	40 K
Lůj hovězí 1 kg	70 h	24 K
Mouka č. 0 pšeničná	40 h	10 K
Vejce kopa	2 K 40 h	120 K
Čerstvé máslo	2 K	40 K
Husa 1 kus	4 K 50 h	60 K
Kuře 1 kus	1 K	20 K
Slepice 1 kus	3 K	30 K
Brambory 100 kg	8 K	100 K
Cukr 1 kg	72 h	16 K
Víno 1 l	1 K	24 K
Pivo ½ l	14h	1 K 20 h.

Ztráty na lidských životech z obce Pražma za světové války 1914-1918.

1. Adámek Josef,	čís. 3,	zemřel na úplavici.
2. Hadašček František,	čís. 50,	zajatec ruský, nezvěstný.
3. Koloničný Antonín,	čís. 58,	padl na italském bojišti.
4. Matějka Jiří,	čís. 44,	zajat do Ruska, nezvěstný.
5. Muroň Josef,	čís. 39,	padl na italském bojišti.
6. Muroň František,	čís. 54,	padl.
7. Pavlásek Ignác,	čís. 24.	
8. Pajurek Ludvík,	čís. 30.	
9. Tapt'uch Jan,	čís. 59	padl u Novgorodu.
10. Řehák Leopold,		padl u Krasníku.
11. Mucha Jan,	čís. 18,	zemřel v nemocnici v Těšíně.

s. 45: (starostou) Martin Muroň od roku 1883 nepřetržitě až do roku 1906, kdy zemřel... Téhož roku zvolen starostou obce František Nikel čís. 11. Tentýž spravoval obec Pražmo nepřetržitě do roku 1919, kdy se úřadu dobrovolně vzdal. Řídil a spravoval obec za těžké doby světové války ku spokojenosti občanů i představených úřadů. Avšak jen nevděk za to vše měl. Časté neohlášené komise zabavovaly mu těžce vydělanou kůži a způsobovaly mu takovým to jednáním citelnou škodu na majetku. Není divu, že se pak úřadu vzdal.

s. 55: Místní školní rada na Pražmě

v sezení obecního zastupitelstva konaném dne 6. ledna 1921 ustanovena byla z následujících členů:

Předseda: Josef Brantal, hostinský na Pražmě, zároveň chalupník čís. 21 a stolař.

Místopředseda: Rudolf Mohyla, kovář č. 56.

Členové: Augustin Bařina, chalupník č. 64.

Jiří Macura, chalupník č. 55.

František Motyčka, správce školy.

Františka Macurová, učitelka.

Učitelé potažmo podučitelé působící na zdejší škole:

Alois Rauchmann od r. 1894 do r. 1897.

František Motyčka od r. 1897 do r. 1903.

Marie Vrublová od r. 1903 do r. 1905.

Josef Sysala od r. 1905 do r. 1906.

František Glembek od r. 1906 do r. 1907.

Bohumír Medřický od r. 1907 do r. 1909.

Leopold Řehák od r. 1909 do r. 1914.

Leopold Řehák měl zdravotní dovolenou a byl zastoupen výpomocnou učitelkou Teresíí Vávrovou a výpomocným učitelem Rudolfem Veselým.

V roce 1914 všeobecnou mobilisací povolán učitel Leopold Řehák k vojsku, přidělen 100. pluku a na postupu proti ruským vojákům padl jako hrdina, zasáhnut byl nepřátelskou koulí přímo do čela. Byl jednorozený syn rolníka Jana Řeháka číslo 17 na Morávce (z poza vody) Leopold Řehák byl absolventem učitelského ústavu ve Slezské Ostravě, studoval s velmi dobrým prospěchem. Byl učitel vlastenec, činný ve spolcích, zakladatel „hudebního kroužku na Morávce, M. O. L. Na Morávce-Pražmě, ochotnického divadla na Morávce. Budiž mu zachována vděčná památka!

Od září 1914 do konce listopadu:

Eduard Černík.

Od 1. prosince 1914 do 31. prosince:

Vladimír Lacina.

Od 1. 1. 1915. Hedvika Vavříková.

Od 1. listopadu 1916 Ludmila Muchová.

Dnem 15. září 1915 pověřena zatímní správou školy učitelka Františka Gertlerová, dcera nadučitele Vojtěcha Gertlera, který v roce 1915 onemocněl a 27. listopadu zemřel.

Dnem 1. září 1917 ustanoven za nadučitele zdejší dvojtřídní školy František Motyčka.

s. 57: Pak ustanovena učitelkou ručních prací Marie Muchová z Nové Vsi u Frýdlantu do 15. září 1907. Za ni jmenována jest učitelkou Hermína Řeháková z Morávky a vyučuje zde do 1. října 1915.

s. 66: Spořitelní a záloženský spolek na Pražmě pro Pražmo a Krásnu zapsané společenstvo s neomezeným ručením (Raiffaisenka, kampelička) založen v roce 1916

s. 91: (1928) **28. 10 Jubileum desítiletého trvání naší republiky.** První desítiletí naší republiky můžeme nazývat dobou horečného budování. Po městech i vesničkách panuje nebývalý ruch stavební a pracovní, horečné zlepšování ve všech oborech lidské činnosti. Jest viděti, že za hory prchla bolest válečných let, zmizela příšera poddanství a slunná nálada panuje u nás. Deset roků prožili jsme v samostatném státu československém v demokratické republice. Vzrostli jsme kulturně i hospodářsky, vřadili jsme se pevně mezi ostatní národy a svoje místo držíme čestně. A toto vědomí vlastního vzrůstu má naplniti radostí naše jubilejní oslavy, maje naplniti nadějí nového vzrůstu, má dodati síly, lásky a chuti k další práci.

Totoť mají býti myšlenky naší jubilejní oslavy. Oslava v místě: Předvečer průvod občanstva s lampiony a hudbou od měšťanky v Raškovicích přes Pražmo ku hranici morávecké na Žukov a zpět k hostinci pana Pichy (sokolovně) pod kostelem. Okna podél silnic všechna osvětlena. Oslava v Sokolovně: Slavnostní zpěvy členů Sokola. Slavnostní řeč odborného učitele p. Vašáka. Hymny. Příštího dne bohoslužby ve zdejším chrámu Páně. Večer v Sokolovně slavnostní divadelní hra. Školní dítky poděleny byly uzenkami a bělkami.

s. 102-104: **1930. 80leté jubileum.** Místní osvětová komise se všemi spolky, organisacemi a korporacemi v Raškovicích a Pražmě pod protektorátem těchto obcí oslavila 80tileté jubileum pana presidenta T. G. Masaryka ve čtvrtek dne 6. března 1930.

Program:

O 6. hodině večer lampionový průvod s hudbou od měšťanky v Raškovicích do Pražma na Žukov ku hranici morávecké a zpět k Sokolovně pod kostelem. Všechna okna podél silnice osvětlena, u kostela ohňostroj na půdě pražmovské.

1. Slavnost zahajuje raškovický starosta Leopold Kolář.
2. Zaznívá mužský sbor: Teče voda teče.
3. Slavnostní řeč promluví odborný učitel Jan Vašák.
4. Následují státní hymny.
5. Báseň: „Tatíček Masaryk“ přednáší Pichová Vlasta.
6. Mužský sbor: Kdo za pravdu hori

Rozdchod.

Dne 7. března je školní slavnost: Dítky s praporky.

Slavnostní řeč: učitelka Marie Kutáková

Recitace básní, slavnostní píseň: „Buď zdráv nám presidente náš.“

Hymny: Provolání „Sláva!“

Na budovách vlají prapory.

1930. Pan president ve Slezsku. Zájezd pana presidenta na Těšínsko. Těšínský lid projevoval často přání, aby pan president navštívil jeho kraj. Přání tomu vyhověno 5. a 6. července 1930, kdy těšínský lid měl příležitost pozdraviti 80tiletého presidenta v bezprostřední blízkosti. Celý kraj byl v tyto dny šťasten. Silnice kudy se pan president se svým průvodem ubíral, byly zdobeny ověnčenými stožáry, na nichž vlály státní prapory.

Pana presidenta vítali dospělí i školní mládež, Sokolstvo, Orelstvo, legionáři, hasiči, přednostové úřadu. Ze všech obcí okresu frýdeckého i místeckého dostavili zástupcové a s nimi velký počet lidí k uvítání. Na nástupišti nádraží stanice Frýdek-Místek v 6h večer dne 5. července hlásí se panu presidentovi přednosta Šprincl, okr. Hejtman frýdecký dr. Cichra, okresní hejtman místecký dr. Janič a ostatní úřední činitelé.

Špalírem legionářů a krojovaných jednot odebral se potom pan president na prostranství před nádražím. Tam po státních hymnách hlásili se velitel 8. divise generál Kroutil, velitel 16. brigády generál Slunečko, načež následovala přehlídka čestné roty. Na pozdrav presidentův: „Čestné rotě zdar!“ odpověděla rota mohutným „Zdar!“

Srdečné uvítání ve Frýdku-Místku. Pan president odebral se potom na tribunu, jež na prostranství byla postavena. Když na tribunu vstoupil, provolal poslanec Špaček panu presidentovi: „Zdar!“, což celé shromáždění na prostranství srdečně opakovalo.

Za okres frýdecký stručně pana presidenta přivítal okresní hejtman dr. Cichra, za město Frýdek starosta Dokulil a za německou menšinu okresu německým proslovem starostů náměstek Schön.

Na různé pozdravné projevy odpověděl pan president:

Milí pánové! Mám rád váš bezkydský kraj. Již od let jsem rád sem přicházel. Projel jsem jej ne jednou a procestoval, abych pozoroval a studoval. Nyní slyším, že se rychle rozmáháte a že obě vaše města rostou jak počtem tak úrovní, že prospíváte hospodářsky, kulturně a politicky. Vždy jsem měl přesvědčení, že správná politika obecní nemá menší důležitosti nežli tzv. velká politika státní. Stát, to je obec, města větší, menší.

Zejména pak mne opravdu potěšuje, vidím-li, jak váš rozkvět bezprostředně souvisí s demokratisací volebního řádu. To jest důkazem, že demokracie prospěla nám všem. Nejste v tom všem zdaleka sami, ale je dobře, řeknu-li to, že pokrok naší zdemokratisované samosprávy je zadostiučiněním pro myšlenku demokracie.“

Německy potom pan president pokračoval: Děkuji také německému obyvatelstvu za uvítání. Slyším s dostiučiněním, že vidí v demokracii nejlepší záruku pro splnění jejich minoritních zájmů.“

Česky potom pan president dokončil: „Milí pánové, loučím se s vámi, ale ne navždycky, a doufám, že mne potom řeknete, že jste již úplně spokojeni. Prosím tedy, dejte se, jako dosud jste dělali, do své práce.“

Děkuju Vám za vaše přivítání Nazdar!“

Srdečné „Nazdar“ bylo odpovědí!

Jako všude jinde, také ve Frýdku čekalo na pana presidenta několik pamětních knih, které pan president podepsal a špalíry obecnstva, spolku a školní mládeže se potom ubíral ku svému povozu.

Jel přes Dobrou, Vojkovicemi na Dolní Tošanovice, kde byl pozdraven nejstarším starostou těšínského kraje Moraněm z Horních Tošanovic.

V Hnojníku na zámku Jiřího Beesse přenocoval.

6. července poctil pan president svou návštěvou Třinec, Český Těšín, Fryštát, Karvinou, Olovu a Nový Bohumín, odkud nastoupil zpáteční cestu do Lán v Čechách.

s. 120: **15. výročí naší samostatnosti 28. říjen 1933.** Zdejší obec připojila se k oslavě, kterou pořádal Sokol pro Pražmo a Raškovice a MOL v místnosti hotelu Pícha v přílehlé sokolovně. Vpředvečer 28. října průvod lampionový s hudbou od měšťanky v Raškovících nahoru Pražmem ke hranici na Žukov okresní silnicí a zpět k sokolovně. V místnosti proslov, recitace básní, zpěvy, hymny. V době průvodu osvětlena okna, u kostela ohňostroj. Dne 28. října bohoslužbyve farním chrámu Páně.

s. 126: **1934. Stavba domku na Pražmě v Rovni čís. 50.** Jan Žiška, majitel usedlosti čís. 50 na Pražmě bourá staré dřevěné obytné stavení a buduje nové, zděné. Jeho předchůdcem na témže čísle byl František Hadašček, který ve světové válce 1914-1918 dostal se do ruského zajetí a zpět se nevrátil,

jest nezvěstným a úředně byl prohlášen za mrtvého. K manželce ovdovělé přiřazen se nynější majitel usedlosti...

s. 134: **Odkaz chudinskému fondu na Pražmě. 1935.** Koncem září 1935 zemřela výměnkářka čís. 63 Raimanea na Pražmě Marie Kubicová dlouholetá služka zemřelého profesora p. Františka Rajmana a odkázala místnímu chudinskému fondu obnos 1000 Kč. Obnos tento uložen jest v místní kampeličce na knížku čís. 141 pro chudinský fond 29. 9. 1935 a zanešen jest v pokladním deníku chudinského fondu na Pražmě pro rok 1936, běž. Čís. 48.

Ozdravovna Sirotčího spolku, dostavba. Koncem měsíce října 1935 dostavěna byla Ozdravovna Sirotčího spolku pro okres frýdecký.

Oslava 28. října 1935. Oslava 17. výročí 28 října: V místním chrámu Páně dne 28. října slavné bohoslužby boží za účasti místního obyvatelstva zblízka i z dále. Na konci slavné „Te Deum“ a hymny. Po službách božích uspořádal Sokol Pražmo-Raškovice slavnostní průvod s hudbou od hotelu Pícha ku měšťance v Raškovících k pamětní desce padlých vojáků světové války. Pamětní deska ozdobena věncem, následovaly recitace žáků měšťanské školy proslov ředitele měšťanské školy a členové Sokola zapěli slavnostní píseň.

Zahlaholily zvuky našich hymen a slavnost ukončena.

s. 145-146: **1937. Úmrtí presidenta Osvoboditele T. G. Masaryka.** 14. září 1937 zemřel v Lánech v Čechách president Osvoboditel ve věku 87 let 6 měsíců a 7 dní. Umřel tvůrce Československé republiky, její první president, první vrchní velitel čsl. Branné moci, vůdce vojenského odboje za světové války, veliký filosof a milovaný otec nás všech. Zanechává republiku, jež má své krásné místo na světě. Zpráva o úmrtí presidenta Osvoboditele rozšířila se rychle a způsobila u nás hluboký dojem a smutek. Na škole a zdejších úřadech vlály černé prapory.

Smuteční projev. Obecní zastupitelstvo na Pražmě konalo dne 18. září smuteční schůzi, na níž byla uctěna památka presidenta Osvoboditele smutečním projevem, který učinil starosta Jan Řehák. V den pohřbu t. j. úterý dne 21. září konala místní osvětová komise v Raškovících za účasti všech spolků, korporací, Národní gardy čís. 78 jakož i obecních zastupitelstev a občanstva z Morávky, Krásné, Pražma a Vyšních Lhot, smuteční slavnost k uctění památky presidenta Osvoboditele.

Pořad:

1. Smuteční mše ve farním chrámu Páně.
2. Průvod k měšťanské škole ku desce padlých.
3. Položení věnce.
4. Pěvecký sbor „Z osudu rukou“ Förster
5. Recitace žáků.
6. Proslov odborného učitele Rudolfa Muroně.
7. Hoši od Zborova. (hudba)
8. Státní hymny.

Z lánského zámku převezeno mrtvé tělo presidenta Osvoboditele na pražský hrad, kde bylo uloženo ve sloupové síni na katafalku. Ohromné zástupy lidu z Prahy a venkova přešly kolem rakve a poklonily se naposled zesnulému presidentu.

President T. G. Masaryk byl pohřben se všemi vojenskými poctami jako nejvyšší velitel čsl. branné moci. V jednoduché rakvi zahalené ve státní vlajku, bylo vezeno jeho mrtvé tělo na dělové lafetě šestispřežím pražskými ulicemi na Wilsonovo nádraží, odkud byl převezen do Lán a tam uložen na místním hřbitově v hrobě vedle své manželky k věčnému odpočinku.

Z řeči presidenta Dr. Edvarda Beneše vyňato: „Volám Vás všechny bez výjimky, od leva do prava, od poslední vísky až k tomuto hlavnímu městu, od Aše až k Jasině, Vás všechny, kteří myslíte nejvíce na problémy sociální tohoto státu, a Vás, kteří se věnujete nejvíce problémům národnostním – všechny bez rozdílu volám Vás v duchu a v památce našeho prvního presidenta k plnění jeho odkazu a k dobudování jeho díla, k dobudování naší spravedlivé, pevné, nezdolné, vývojové humanitní demokracie.

Masaryk, zůstává i při svém odchodu stále mezi námi, je nám všem příkladem a výzvou. Příkladem veliké víry v člověka, jež je dnes Evropě a světu tolik potřebí. Výzvou, abychom v harmonii mezi sebou, v dobré vůli a přátelství ke svým sousedům i všem ostatním národům v Evropě a ve světě budovali svůj státní organismus a svou politickou, sociální a národnostní spolupráci tak, že bychom vytvořili z tohoto svého místa v Evropě dokonalý, harmonický, sociálně, národnostně a politicky spravedlivý stát, jenž bude hoden toho, který nám právě odchází, jenž bude mezi státy tím, čím byl Masaryk mezi námi, a tím, čím byl Masaryk v ostatním světě.

Výzva ta znamená, že máme zůstat Masarykovi věrni. Louče se s ním jménem Vás všech, slibuji, že této výzvy uposlechneme!

Presidente Osvoboditeli, odkazu, který jste vložil do našich rukou, věrni zůstaneme!“

s. 302: (1966) 18. červen... Tho dne zemřel Jan Blahuta, bývalý kronikář, ve věku 84 let. Byl ruským legionářem.

s. 320: hovoří se o přílohách, mj. O této: „Z 1. světové války“

s. 364: Po půlnoci na 4. května zazněl silný výbuch. Železný most kardinála Koppa v Raškovicích byl vyhozen do povětří. Udělali to Němci – ti poslední, aby zdrželi pronásledující je sovětské vojsko.